

Γράφει ο Μπάμπης Ράκης - bambisrakis@cytanet.com.cy

ΣΤΙΓΜΕΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

Πάνω αριστερά: Οδηγός πλεκτρικού τραμ στα πρώτα χρόνια «Ντράγκα ντρούγκ το καμπανάκι». Πάνω δεξιά: «Η Σπεράντζα Βρανά μαζί με τον Σταυρίδη όταν τραγούδησε «το τραμ το τελευταίο». Ήταν τότε 20 χρόνων. Κάτω (από αριστερά προς τα δεξιά): Τα πρώτα τραμ τα έσερναν τα καμένα τα όλα. Το 1908 κυκλοφόρησαν τα πρώτα πλεκτρικά τραμ. Η Σπεράντζα Βρανά και ο Κώστας Βουτσάς έζησαν ένα θυελλώδη έρωτα. Τότε ο Κώστας Βουτσάς ήταν ακόμη ένας νέος και άγνωστος ηθοποιός, ενώ η Σπεράντζα Βρανά ήταν γνωστή στην επιθεώρηση. Κάτω: Η παρτιτούρα του τραγουδιού «Το τραμ το τελευταίο» σε μουσική Σουγιούλη.

Σούρωσα κι' αργήσαμε/μα όσο και να φταίω/ περπάτα να προλάβουμε/το τραμ το τελευταίο. Ντράγκα ντρούγκ το καμπανάκι/ Ντράγκα ντρούγκ μες στο βραδάκι.

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΗΣΕ ΓΙΑ ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ Η ΣΠΕΡΑΝΤΖΑ ΒΡΑΝΑ ΤΟ 1948

Αγαπητέ αναγνώστη καλημέρα.

Ξεφυλλίζοντας το βιβλίο των αναμνήσεων από τα πολύ παλιά χρόνια, θα αναφερθούμε στην αρχή, για λίγο, για το τραμ μιας κάποιας εποχής, όταν μπήκε στην ζωή των κατοίκων της Αθήνας. Ήταν το 1882. Πάνε από τότε 132 χρόνια.

Ήταν τόσος ο ενθουσιασμός του κόσμου τότε, που ορισμένοι -που είχαν φυσικά τον χρόνο- έμπαιναν στο τραμ, από την αφετηρία μέχρι την τελευταία στάση, δεν κατέβαναν και συνέκιζαν την διαδρομή πίσω, μέχρι την αφετηρία. Το εισιτήριο δεν στοίχιζε παρά μόνο μια δεκάρα.

Τότε η φτωχολογία δούλευε όλη την πόμερα -από την αυγή μέχρι την δύση- για μερικές δεκάρες. Οι λίγοι που είχαν τα λεφτά τα ξόδευαν, καθισμένοι στο τραμ και απολαμβάνοντας την θέα.

Αξίζει να αναφέρουμε ότι τα τραμ στην πρώτη εμφάνισή τους ήταν ελαφρά οχήματα κλειστά τον κειμώνα με 16 θέσεις και ανοιχτά το καλοκαίρι με 20 θέσεις και έσερναν τρία άλογα.

Θα περάσουν 26 χρόνια μέχρι το 1908 που κυκλοφόρησαν τα πρώτα πλεκτρικά τραμ, τα οποία σταδιακά αντικατέστησαν εκείνα που τα έσερναν τα καμένα τα όλα.

Αλλά γιατί αρχίσαμε με τα τραμ, ενώ το θέμα μας είναι μουσική και τραγούδι; Διότι θα μιλήσουμε για ένα επιθεωρητικό σκετς που γράφτηκε πολλά χρόνια αργότερα, και αναφερόταν στο τραμ. Συγκεκριμένα είναι το γνωστό σε όλους μας τραγούδι: «Το τραμ το τελευταίο», το οποίο έχει και αυτό την δική του όμορφη ιστορία.

Το τραγούδησε για πρώτη φορά το 1948 στην σκηνή της Σπεράντζα Βρανά στην επιθεώρηση του Σακελάριου -Γιαννακόπουλου: «Άνθρωποι-άνθρωποι». Η Σπεράντζα Βρανά, (1928-2009), όπως γράφει ένας βιογράφος της: «Ήταν μια από τις σημαντικότερες Ελληνίδες ηθοποιούς του θεάτρου και του κινηματογράφου, με ένα μοναδικό στυλ «γυναικείας μαγικιάς», σύμβολο του σεξ, στην εποχή της ακμής της, ειδωλό της επιθεώρησης, που μάγεψε τον ανδρικό πληθυσμό για πολλά χρόνια».

Αυτά και πολλά άλλα κολακευτικά λόγια γράφτηκαν για την Σπεράντζα Βρανά, και όταν ακόμη η ίδια είχε αποσυρθεί από την σκηνή.

Πριν φύγει από την ζωή -παίρνοντας το δικό της το τραμ το τελευταίο- περιποτε σέξι και λατρεμένη του ανδρικού πληθυσμού ηθοποιός, σε μια συνέντευξη

της μίλησε για το τραγούδι με το οποίο έκανε την πρώτη εμφάνιση της, σε πλικά 20 χρόνων, στην σκηνή, το 1948 στην επιθεώρηση «Άνθρωποι-άνθρωποι» στο Θέατρο «Μετρόπολιταν».

«Ήταν μια επιθεώρηση -όπως αναφέρει η ίδια στην συνέντευξη της- που έγραψαν για τα νέα ταλέντα, της εποχής, Ειρήνη Παπά, Σμαρούλα Γιούλη, εγώ και μερικοί νέοι. Ήταν και άλλοι που είχαν ξεκινήσει παλιότερα, όπως ο Μίμης Φωτόπουλος, ο Νίκος Ηλιόπουλος, αλλά σε εκείνο το σκετς έκαναν την μεγάλη επιτυχία. Ήταν σε εκείνη την επιθεώρηση που ο Μίμης Φωτόπουλος πρωτόπειρο το περίφημο «Υστέρα θα... κάααθοσαι!»

Αυτό που ιδιαίτερα ξεχωρίζει σε εκείνη την συνέντευξη της είναι πως γράφτηκε το τραγούδι «Το τραμ το τελευταίο». Αναφέρει η Βρανά: «Τότε οι επιθεωρήσεις είχαν δύο μέρη. Το πρώτο που διαφορούσε δύο ώρες, είχε νούμερα και χορευτικά και το δεύτερο ημίωρο ήταν ένα μεγάλο κωμικό σκέτς, για να φύγει ο κόσμος με γέλιο. Μια μέρα λοιπόν ο Σακελάριος και ο Γιαννακόπουλος έδωσαν ραντεβού στις 8 το βράδυ για να γράψουν το δεύτερο μέρος του έργου».

«Ο Σακελάριος ήμως αποκοινόθηκε και ξύπνησε στις 11 το βράδυ. Παίρνει τον Γιαννακόπουλο και του λέει: Δεν θα έρθω γιατί

είναι 11 και δεν θα προλάβω το τραμ το τελευταίο. Το τραμ πέρναγε τότε στις 11.30μμ. Δεν χρειάζεται -του λέει ο Γιαννακόπουλος- βρίσκεται πι βάλουμε στην δεύτερη πράξη! Έτσι γράφτηκε «Το τραμ το τελευταίο».

Πριν κλείσουμε για σήμερα ας θυμηθούμε μερικούς από τους στίχους του αξέχαστου τραγουδιού που πάνε σχεδόν 70 χρόνια από τότε που το τραγούδησε για πρώτη φορά περίπου 20 χρόνια Σπεράντζα Βρανά:

«Σούρωσα και αργήσαμε/
μα όσο και να φταίω/
περπάτα να προλάβουμε/
το τραμ το τελευταίο/
Ντράγκα ντρούγκ το καμπανάκι/
Ντράγκα ντρούγκ μες στο βραδάκι/
Ντράγκα ντρούγκ το καμπανάκι/
να μας πάει κούτσα-κούτσα/
στο παλιό μας το τσαρδάκι/
Εμείς με τραμ πηγαίνουμε/
και άλλοι με τα ντέρτια και οι διπλές/
για μας τα ντέρτια και οι εξάρες.»

Άλλες εποχές άλλοι άνθρωποι. Όμως ξεχώρισαν για την αγάπη τους στο τραγούδι, την ζωτιάνια και την έμπνευση τους. Γράψανε αξέχαστα τραγούδια, που κρατάνε μέχρι τις μέρες μας.

Μπάμπης Ράκης